
Felix Biermann, *Zisterzienser auf Hiddensee 1296–1536. Geschichte und Archäologie eines verschwundenen Klosters*, wyd. Insel Information Hiddensee, Witte 2009, ss. 126.

Felix Biermann podjął się zadania wskazania i opisanie klasztoru cystersów w Kloster na Hiddensee. Zadanie to jest tym bardziej złożone, że ślady po klasztorze są niemal niewidoczne i nieczytelne. Gdy w kwietniu 1999 roku wraz z przyjaciółmi pojawiłem się w Kloster, z wielkim trudem odnaleźliśmy ledwie zaznaczone fragmenty murów dawnego klasztoru.

Założony w 1296 r. klasztor cysterski na Hiddensee był jednym z młodszych średniowiecznych założeń klasztornych na Pomorzu. W 1536 r., po reformacji został rozwiązany i znikł bezpowrotnie z powierzchni ziemi. Ze względu na swoje wyspiarskie położenie dawny klasztor od XIX stulecia wzbudził zainteresowanie historyków, znawców sztuki i archeologów, którzy szukali jego pozostałości w wiosce Kloster. Wykopalka przeprowadzone w latach 80. XX w., ale w szczególności przeprowadzone między 1954 a 1970 r. były metodycznie skromne, ale za to z ciekawymi wynikami. Bliższe wiadomości o tym historycznie wzniosłym, dobrze opisanym klasztorze, wyjątkowo położonym na wyspie, mają znaczenie nie tylko dla lokalnej i regionalnej historii, ale także dla założenia, budowy i historii zakonu cystersów w Meklemburgii i na Pomorzu oraz dalszych obszarach nadbałtyckich. We wrześniu i październiku 2008 r. ponownie przeprowadzono tam wykopaliska. Najważniejszymi pytaniami badawczymi były pytania odnoszące się do historii budownictwa, kształtu kościoła i całego klasztoru, dla których starsze poszukiwania nie dały odpowiedzi. O rezultatach tegoż projektu informuje ta książeczka. Ukazuje ona jaki obraz zarysowuje się na podstawie źródeł pisanych oraz archeologicznych.

Wojciech Łysiak

Ingrid Schmidt, *Die Dynastie der Rügenfürsten (1186-1325)*, wyd. Hinstorff, Rostock 2009, ss. 112.

W księgarni można znaleźć wiele książek o wyspie Rugii, które zapraszają nas do kupna pięknymi widokami. W większości tych książek jest bardzo mało informacji o życiu ludzi na tej wyspie w minionych epokach. Inne publikacje są napisane przez różnorodnych naukowców różnych dyscyplin i często dostępne tylko w wybranych księgarniach. Nierzadko zawierają obszerny tekst i naukowe załączniki obłożone łacińskimi cytatami które dają się rozczytać tylko uczonym i tyczą się ograniczonego kręgu czytelników. Poprzez tę małą książkę Ingrid Schmidt przedstawia się także i laikowi w zwężonej oraz treściwej formie rozdział regionalnej historii, o której dotychczas w dostępnej literaturze nie można było przeczytać. Naukowa publikacja „Zur Genealogie der einheimischen Fürsten von Rügen” Ursuli Scheil z 1962 r. była impulsem do napisania tej pracy, której jest zresztą dedykowana.